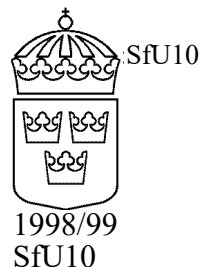

Socialförsäkringsutskottets betänkande 1998/99:SfU10

Vissa socialförsäkringsfrågor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas delar av proposition 1998/99:73 Vissa socialförsäkringsfrågor m.m. Behandlade delar gäller förslag till ändring i socialförsäkringsregisterlagen (1997:934) samt en redaktionell ändring i lagen (1993:332) om avgiftsfria sjukvårdsförmåner m.m. för vissa hiv-smittade. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1999.

Utskottet, som inhämtat yttrande från Lagrådet över ändringen i socialförsäkringsregisterlagen, tillstyrker propositionen i behandlad del.

Propositionen

Regeringen (Socialdepartementet) har i proposition 1998/99:73 Vissa socialförsäkringsfrågor föreslagit riksdagen att anta regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsregisterlagen (1997:934),
6. lag om ändring i lagen (1993:332) om avgiftsfria sjukvårdsförmåner m.m. för vissa hiv-smittade.

Propositionens lagförslag 2–5 behandlas i betänkande 1998/99:SfU12 Vissa frågor om det nya pensionssystemet.

Lagförslagen 1 och 6 återfinns som bilaga 1 till betänkandet.

Utskottet

Socialförsäkringsregisterlagen

Enligt socialförsäkringsregisterlagen (1997:934), som trädde i kraft den 1 januari 1998, får de allmänna försäkringskassorna, Riksförsäkringsverket respektive Premiepensionsmyndigheten, inom ramen för de ändamål som anges i lagen, själva avgöra vilka register som behövs för verksamheten. I lagen anges de grundläggande allmänna bestämmelserna för personregistren. Integritetskänsliga uppgifter får i princip inte registreras men undantag medges i viss omfattning.

I propositionen påpekas att socialförsäkringsregisterlagen ansluter till datalagen (1973:289) som, enligt övergångsbestämmelserna till personuppgiftslagen (1998:204), trots att den är upphävd fortfarande skall tillämpas på behandling av personuppgifter som påbörjats före den 24 oktober 1998. Enligt övergångsbestämmelse till socialförsäkringsregisterlagen får register som motsvarar register enligt lagen och som har inrättats före ikraftträdandet föras enligt äldre bestämmelser till utgången av år 1998. De äldre registren var till stor del register som fördes med stöd av tillstånd av Datainspektionen. Sedan övergångstiden för de äldre registren har löpt ut finns behov av ett antal kompletteringar i socialförsäkringsregisterlagen.

Regeringen anser att den uppräknings i 7 § andra stycket socialförsäkringsregisterlagen som anger vilka personuppgifter av känsligt slag som får registreras bör kompletteras för att uppgifter som tidigare har registrerats med stöd av tillstånd från Datainspektionen även fortsättningsvis skall få ingå i registren. En uppgift som inte tidigare har registrerats och som gäller uppgift om att någon har rätt till bidrag enligt förordningen (1987:409) om bidrag till arbetshjälpmedel m.m. bör också få registreras.

Bestämmelserna i 7 § tredje stycket, som rör tandvårdsersättningsärenden, anpassas till den fr.o.m. den 1 januari 1999 reformerade tandvårdsförsäkringen.

Vidare föreslås att en felaktig hänvisning i 14 § socialförsäkringsregisterlagen tas bort.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1999.

Utskottets bedömning

Socialförsäkringsregisterlagen hänvisar till datalagen, som upphörde att gälla i och med att personuppgiftslagen trädde i kraft den 24 oktober 1998. I övergångsbestämmelserna till personuppgiftslagen anges att i fråga om behandling av personuppgifter som påbörjats före ikraftträdandet eller behandling som utförs för ett visst bestämt ändamål om behandling för ändamålet påbörjats före ikraftträdandet skall t.o.m. den 30 september 2001 den äldre lagen tillämpas i stället för den nya. Genom personuppgiftslagen genomfördes direktiv 95/46/EG om skydd för den enskilda personen avseende behandling av personuppgifter, och om det fria flödet av sådana uppgifter. Enligt direktivet skall medlemsstaterna sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast tre år efter det att direktivet antogs, dvs. senast den 24 oktober 1998. Vidare skall medlemsstaterna se till att sådan behandling av personuppgifter som redan pågår när de nationella bestämmelser som antas till följd av direktivet träder i kraft bringas i överensstämmelse med dessa bestämmelser inom tre år från denna tidpunkt, dvs. senast sex år efter antagandet av direktivet eller den 24 oktober 2001. Utskottet konstaterar att socialförsäkringsregisterlagen vid införandet (prop. 1996/97:155, bet. 1997/98:SfU5) ansågs förenlig med EG-direktivet i den meningen att regleringens huvudprinciper och konstruktion inte står i strid med direktivets bestämmelser.

Utskottet har under ärendets beredning inhämtat yttrande från Lagrådet över lagförslaget. Lagrådet har i yttrandet (se bilaga 2) påpekat att de nya bestämmelserna i 7 § innehåller hänvisningar till regeringsförfordningar. Sådana bör i princip inte förekomma i en lag. Det är enligt Lagrådet dock av vikt att de integritetskänsliga uppgifter som får registreras preciseras så noga som möjligt. Detta förutsätter ingående överväganden om hänvisningar inte skall göras på det sätt som nu föreslås. Lagrådet anger vidare att det får förutsättas att en ny lag i ämnet utarbetas till den tidpunkt då personuppgiftslagens bestämmelser måste tillämpas och att frågan kan uppmärksammas i det sammanhanget.

Med hänvisning till Lagrådets yttrande och till vad som i övrigt ovan anförts tillstyrker utskottet propositionen i denna del.

Vissa hivsmittade

Personer som genom smitta vid användning av blod eller blodprodukter inom den svenska hälso- och sjukvården har fått infektion av hiv har enligt särskild lag rätt till avgiftsfria sjukvårdsförmåner i fråga om sjukvård, tandvård och läkemedel. I propositionen föreslås att en hänvisning till bestämmelser i lagen om allmän försäkring, som upphört att gälla fr.o.m. 1998, slopas.

Utskottet tillstyrker förslaget.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsregisterlagen (1997:934),
2. lag om ändring i lagen (1993:332) om avgiftsfria sjukvårdsförmåner m.m. för vissa hiv-smittade.

Stockholm den 6 maj 1999

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Berit Andnor

I beslutet har deltagit: Berit Andnor (s), Bo Könberg (fp), Margit Gennser (m), Maud Björnemalm (s), Anita Jönsson (s), Ulla Hoffmann (v), Rose-Marie Frebran (kd), Ulf Kristersson (m), Lennart Klockare (s), Ronny Olander (s), Carlinge Wisberg (v), Fanny Rizell (kd), Göran Lindblad (m), Kerstin-Maria Stalin (mp), Birgitta Carlsson (c), Mona Berglund Nilsson (s) och Cecilia Magnusson (m).

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1999-04-19

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Gertrud Lenander, regeringsrådet Kjerstin Nordborg.

Riksdagens socialförsäkringsutskott har den 13 april 1999 beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i socialförsäkringsregisterlagen (1997:934),
2. lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Kjell Rempler och kammarrättsassessorn Bo Nordelius.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsregisterlagen

7§

De föreslagna nya bestämmelserna innehåller hänvisningar till regeringsföreskrifter. Sådana bör i princip inte förekomma i en lag. Det är dock av vikt att de integritetskänsliga uppgifter som får registreras preciseras så noga som möjligt. Detta förutsätter ingående överväganden om hänvisningar inte skall göras på det sätt som nu föreslås. Det får förutsättas att en ny lag i ämnet utarbetas till den tidpunkt då personuppgiftslagens bestämmelser måste tillämpas och att frågan kan uppmärksammas i det sammanhanget.

Förslaget till lag om ändring i lagen om socialavgifter

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	1
Motionerna	1
Utskottet	1
Hemställan	3
Bilaga 1: Regeringens lagförslag.....	4
Bilaga 2: Lagrådets yttrande.....	8